

ಕೋವಿಡ್ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಚಿಂಚೋಳಿ ತಾಲೂಕಿನ ಮಹಿಳಾ ವಲಸೆ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮೇಲೆ MGNREGA ದ ಪಾತ್ರ

ಸುಜಾತ

ಸಂಶೋಧನಾರ್ಥಿ, ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವಿಭಾಗ, ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು.

Received: 19-05-2024 ; Accepted: 03-06-2024 ; Published: 09-07-2024

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.12672719>

ABSTRACT:

COVID-19 ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕವು ಸಮಾಜಗಳಲ್ಲಿ ಅಭೂತಪೂರ್ವ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ತಂದಿದೆ ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ವರ್ಧಿಸಿದೆ. ಭಾರತವು ವಲಸೆ ಕಾರ್ಮಿಕರ ನಡುವೆ ಭಾರಿ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ವಲಸೆ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮಹಿಳಾ ವಲಸೆ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ತೀವ್ರ ಹೊಡೆತ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಈ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗದಿಂದ ಹೊರಹೊಮ್ಮುತ್ತಿರುವ ಪುರಾವೆಗಳು ಮತ್ತು ಹಿಂದಿನ ರೋಗದ ಏಕಾಏಕಿ ಅನುಭವದಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಅಸಮಾನವಾಗಿ ಅನುಭವಿಸಿರುವವರು ಮಹಿಳೆಯರು ಎಂದು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. UN 2019ರ ಅಂದಾಜಿನ ಪ್ರಕಾರ, 90% ಮಹಿಳಾ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳು ಅನೌಪಚಾರಿಕ ವಲಯ ಮತ್ತು ವಲಸೆ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಭಾಗವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಕೋವಿಡ್ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಚಿಂಚೋಳಿ ತಾಲೂಕಿನ ವಲಸೆ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮೇಲೆ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಯೋಜನೆ (MGNREGA) ಯ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಕುರಿತು ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

KEYWORDS:

MGNREGA, COVID-19, ಉದ್ಯೋಗ, ವಲಸೆ ಮಹಿಳೆಯರು.

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ:

MGNREGA ಪ್ರಸ್ತುತ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ನಿರ್ಣಾಯಕವಾದ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 100 ದಿನಗಳ ಕೂಲಿ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಖಾತರಿಪಡಿಸುವ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಉದ್ದೇಶದೊಂದಿಗೆ, ಇದು ವಿಶ್ವದ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸದ ಖಾತರಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯಗಳ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ (PRIಗಳು) ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಲು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಒತ್ತು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಈ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಹಿಳೆಯರ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಿದೆ. ಅವರು ಇದನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗಿಗಳ ಸೇರ್ಪಡೆಗೆ ಅವಕಾಶವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೋವಿಡ್ ಕಾರಣದಿಂದ ತಮ್ಮ ಊರುಗಳಿಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದ ವಲಸೆ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಒದಗಿಸಲು

ಸರ್ಕಾರವು ಅತ್ಯನಿರ್ಭರ್ ಭಾರತ ಅಭಿಯಾನ್ ಪ್ಯಾಕೇಜ್ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಕೆಲವು ಅನುಷ್ಠಾನದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಮತ್ತು MGNREGA ವೇತನ ದರಗಳು, ಕನಿಷ್ಠ ಕೃಷಿ ಕೂಲಿ ದರಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪಾವತಿಸುವ ವೇತನವು ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನ ದರಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ವೇತನದೊಂದಿಗೆ ಅತ್ಯನಿರ್ಭರ್ ಭಾರತ ಅಭಿಯಾನ್ ಪ್ಯಾಕೇಜ್ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ MGNREGA ಯೋಜನೆಯ ವಿಸ್ತರಣೆಯ ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಹವಾಗಿದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, COVID-19 ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಬಡತನ ನಿರ್ಮೂಲನೆಗೆ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸಾಕಷ್ಟು ಪರಿಹಾರವಾಗಿದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸುವುದು ಮುಖ್ಯ.

ಈ ಅಧ್ಯಯನವು ಚಿಂಚೋಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ MGNREGA ಗ್ರಾಮೀಣ ವಲಸೆ ಕಾರ್ಮಿಕ ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲೆ COVID-19 ಪ್ರಭಾವ ಮತ್ತು MGNREGA ನೀತಿಯ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಪರಿಶೋಧಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಆರ್ಥಿಕ ವಾತಾವರಣ ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿನ ಅಂತರದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ MGNREGA ಪಾತ್ರವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಇದು ಹೊಂದಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಇದು ಕೋವಿಡ್ ನಂತರದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಚೇತರಿಕೆಗೆ ಒಂದು ಸಾಧನವಾಗಿ MGNREGA ಪರಿಣಾಮಕಾರಿತ್ವವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತದೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ವಲಸೆ ಕಾರ್ಮಿಕರು ತಮ್ಮ ದೀರ್ಘ ಪ್ರಯಾಣವನ್ನು ತಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಮಕ್ಕಳು, ಆಸ್ತಿ, ಜನನಂದಣಿ, ಸಾರಿಗೆ ಜಾಲಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಪನ್ಮೂಲವಿಲ್ಲದೆ, ಕರೋನ ವೈರಸ್ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಠಾತ್ ಲಾಕ್‌ಡೌನ್ ನಂತರ, ಅವರು ಹಸಿವು, ನಿರಾಶ್ರಿತತೆ, ಪೋಲೀಸರ ಕೋಪ ಮತ್ತು ಭಯವನ್ನು ಎದುರಿಸಿದರು. (ಫೋರ್ಸ್, ಜಾಧವ್, ರೂಾ ಮತ್ತು ಪಂಕಜ್ 2020), ಕರೋನ ವೈರಸ್ ಕಾಯಿಲೆಯಿಂದ (COVID-19) ಉಂಟಾಗುವ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗವು ನಮ್ಮ ಕಾಲದ ಅತ್ಯಂತ ಗಂಭೀರವಾದ ಆರೋಗ್ಯ ತುರ್ತುಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿದ್ದು, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತದ ಜೀವನವನ್ನು ಅಡ್ಡಿಪಡಿಸಲು ಸಿದ್ಧವಾಗಿತ್ತು. ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಕ್ರಮಗಳಂತೆ, ಭಾರತವು 2020 ಮಾರ್ಚ್‌ನಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರವ್ಯಾಪ್ತಿ ಲಾಕ್‌ಡೌನ್ ಅನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು. ಅನುಮತಿಸಲಾದ ಅಗತ್ಯ ಸೇವೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳದ ಹೊರತು 1.3 ಶತಕೋಟಿ ಜನರನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರಲು, ಲಾಕ್‌ಡೌನ್ ಉಪಕ್ರಮವು ನಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕತೆಯನ್ನು ನಾಟಕೀಯವಾಗಿ ಬದಲಾಯಿಸಿತು ಮತ್ತು ಅನೌಪಚಾರಿಕ ವಲಸೆ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮೇಲೆ ಭಾರಿ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿತು.

ಲಿಂಗ ಅಸಮಾನತೆಗಳು ಮತ್ತು ಲಿಂಗ ಆಧಾರಿತ ತಾರತಮ್ಯದಿಂದಾಗಿ ಮಹಿಳಾ ವಲಸೆ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಆರ್ಥಿಕ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು, ಪ್ರವೇಶಿಸುವುದನ್ನು ತಡೆಯಲಾಗಿದೆ. ವಲಸೆ ಕಾರಿಡಾರ್‌ಗಳು, ಉದ್ಯೋಗ ನಷ್ಟಗಳು ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಹಿಂಜರಿತದಿಂದ ಮಹಿಳೆಯರು ಕಡಿಮೆ ಸುರಕ್ಷಿತರಾಗಿದ್ದರು. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಈ

ಅಸಮಾನತೆಗಳನ್ನು ಬಯಲು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ವಲಸಿಗ ಮಹಿಳೆಯರು ಅನೌಪಚಾರಿಕ ವಲಯದ ಅಸಮ ಭಾಗವಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಸಾಮಾಜಿಕ ರಕ್ಷಣೆಗಳು ಅಥವಾ ನಿರ್ದೋಷ ಸವಲತ್ತುಗಳಿಲ್ಲದೆ ಅವರು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ದುರ್ಬಲರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದಿನ ಜಾಗತಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿಗೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾಗಿ, ನಿರ್ದೋಷಿ ವಲಸೆ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಲು ಸಮರ್ಥರಾಗಿದ್ದರು. ಅಗತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಕೌಶಲ್ಯ ಮತ್ತು ಅನುಭವದಿಂದಾಗಿ ಈ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವುದು ನಮಗೆ ಕರ್ಯಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ವಿಶ್ವ ಬ್ಯಾಂಕ್ (2020) ಗಮನಿಸಿತ್ತು. ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ವಲಸಿಗ ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಕಡೆಗಣಿಸಲಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳಿಂದ ಹೊರಹಾಕಲಾಗಿತ್ತು. ಅವರ ಆರೋಗ್ಯ, ಯೋಗಕ್ಷೇಮ, ಜೀವನೋಪಾಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಮಬಗಲು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ ಪ್ರಭಾವಿತವಾಗಿವೆ ಎಂದು ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ.

ಆದಾಗ್ಯೂ COVID ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗ ಸೃಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಬಡತನ ಕಡಿತಕ್ಕೆ ಈ ಕ್ರಮಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಪರಿಹಾರವಾಗಿದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸುವುದು ಮುಖ್ಯ. ಈ ಅಧ್ಯಯನವು ಗ್ರಾಮೀಣ ವಲಸಿಗ ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಮತ್ತು ನೀತಿಯ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಪರಿಶೋಧಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಆರ್ಥಿಕ ವಾತಾವರಣ ಮತ್ತು ನೀತಿ ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿನ ಅಂತರದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ MGNREGA ಪಾತ್ರವನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಇದು ಹೊಂದಿದೆ.

ವಿಧಾನ:

ಈ ಲೇಖನಕ್ಕಾಗಿ ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ನಡೆಸಲಾಯಿತು. ಸಂಶೋಧನಾ ಲೇಖನಗಳು, ಜರ್ನಲ್‌ಗಳು, ಪತ್ರಿಕೆಗಳು, ವೆಬ್‌ಸೈಟ್‌ಗಳಂತಹ ವಿವಿಧ ಮೂಲಗಳ ಮೂಲಕ ದ್ವಿತೀಯ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಬಳಸಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಲು ಪ್ರಕಟಿತ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮತ್ತು ಪರಿಶೀಲನೆಯೊಂದಿಗೆ ಲೇಖನವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

MGNREGA ಹಿನ್ನೆಲೆ:

ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತರಿ ಕಾಯಿದೆ (MGNREGA) ಆಗಸ್ಟ್ 2005ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದ ನಂತರ ಫೆಬ್ರವರಿ 2006ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿತು ಮತ್ತು ಇದು ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ಹಂತ-ಹಂತವಾಗಿ ಮೂರು ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿತು. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಭಾರತದ ಮೊದಲ 200 ಅಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು. ನಂತರ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಏಪ್ರಿಲ್ 2007ರಲ್ಲಿ 130 ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳೊಂದಿಗೆ ದೇಶದ ಉಳಿದ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಏಪ್ರಿಲ್ 2008ರ ವೇಳೆಗೆ ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಯಿತು (ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವಾಲಯ, 2010). MGNREGA ವಿಶ್ವದ ಅತಿದೊಡ್ಡ ರಾಜ್ಯ-

ಉದ್ಯೋಗ-ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಬಡತನ ಕಡಿತ ಯೋಜನೆ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ (ದತ್ತಾ ಮತ್ತು ಇತರರು, 2012).

ಇದು ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗಿದ್ದು, ತಳಮಟ್ಟದ, ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಮೂಲಕ ಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅರ್ಥದಷ್ಟು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ಗ್ರಾಮ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ (ಚೋಪ್ರಾ, 2011). ಕಾಯಿದೆಯು ತಕ್ಷಣದ ಜೀವನೋಪಾಯವನ್ನು (ಕೌಶಲ್ಯರಹಿತ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ) ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸುಸ್ಥಿರ ಆಸ್ತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವ ಮೂಲಕ ದೀರ್ಘಾವಧಿಯ ಜೀವನೋಪಾಯದ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಜಲ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಂಪರ್ಕ, ಜಲಮೂಲಗಳ ನವೀಕರಣ ಮತ್ತು ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಮೂಲಕ ಕೆಲಸದ ಹಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಅವರ ವಾಸಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಸಮೀಪವಿರುವ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಬೇಕು. (MGNREGA ಕಾರ್ಯಾಚರಣಾ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು, 2013).

ಯೋಜನೆಯ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು:

MGNREGA ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಪ್ರಾರಂಭದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತಿವೆ:

1. ಜಿಂಚೋಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ವೇತನ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಮೂಲಕ ಗ್ರಾಮೀಣ ಬಡವರ ಜೀವನಾಧಾರದ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು.
2. ಜಿಂಚೋಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಉದ್ಯೋಗದ ಉತ್ಪಾದಕ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಗ್ರಾಮೀಣ ಆಸ್ತಿ ನೆಲೆಯನ್ನು ರಚಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಕುಟುಂಬದ ಆದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು

ಮಾರ್ಗಸೂಚಿ 2005-2020:

MGNREGA, ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2005ರಲ್ಲಿ ಡಾ. ಮನಮೋಹನ್ ಸಿಂಗ್ ಅವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು. ಇದು ವಿಶ್ವದ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸದ ಖಾತರಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 100 ದಿನಗಳ ಕೂಲಿ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಖಾತರಿಪಡಿಸುವ ಉದ್ದೇಶ ಹೊಂದಿದೆ. ಇದು 2020ಕ್ಕೆ MGNREGA ಯೋಜನೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನದ 15ನೇ ವರ್ಷವಾಗಿದೆ. ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಸುಮಾರು 691 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ.

MGNREGA ವಿಶ್ವದ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದ್ದು, ವಯಸ್ಕ ಸದಸ್ಯರು ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಿತವಾಗಿರುವ ಪ್ರತಿ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿ ಹಣಕಾಸು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ 100 ದಿನಗಳ ಖಾತರಿಯ ಕೂಲಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಮೂಲಕ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಜೀವನೋಪಾಯದ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು

ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಭರವಸೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಕೌಶಲ್ಯರಹಿತ ಕೈಯಿಂದ ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಸಂಗಿಕ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ 2014ರಲ್ಲಿ, ವಿಶ್ವ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ವಿಶ್ವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವರದಿಯನ್ನು ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಉತ್ತಮ ಉದಾಹರಣೆ ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತದೆ. MGNREGA ಉಪಕ್ರಮವು ಬಡತನವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದೆ ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಬಡತನಕ್ಕೆ ಬೀಳದಂತೆ ತಡೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದಿದೆ.

ಸಮಾಜದ ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗದವರು ಉದ್ಯೋಗ ಯೋಜನೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಆಕರ್ಷಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗಳ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ. 2005ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದಾಗಿನಿಂದ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಗುಂಪುಗಳು ಸತತವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿವೆ. ಉದ್ಯೋಗ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಯೋಜನೆಯ ವೇತನ ದರಗಳು ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಗಮನಾರ್ಹ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿವೆ. MGNREGA ಸೈಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿನ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಮಹಿಳೆಯರಾಗಿದ್ದು, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದಲೂ ಸುಮಾರು 52 ಪ್ರತಿಶತದಷ್ಟು ಕೆಲಸಗಾರರನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. MGNREGA ಸೇರ್ಪಡೆಯು ಎಸ್‌ಸಿ/ಎಸ್‌ಟಿ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಮೀರಿ ಅಂಗವಿಕಲರಿಗೆ ಮತ್ತು ವೃದ್ಧರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತದೆ. ವೃದ್ಧರು ತಮ್ಮ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಹಂಚುವ ಮೂಲಕ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಮತ್ತು ಇತರರು ಜನಶ್ರೀ ಭೀಮಾ ಯೋಜನೆ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯ ಭೀಮಾ ಯೋಜನೆ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಅಂಗವೈಕಲ್ಯ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

2019-20 ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳು:

ಹಣಕಾಸು ವರ್ಷ 2019-20ಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ರೂ. 71,000 ಕೋಟಿಗಳು, ಆದರೆ FY21ರ ಮೂಲ ಬಜೆಟ್ ರೂ. ಕೋಟಿಡ್-19 ಸಂಬಂಧಿತ ಹಿಮ್ಮುಖ ವಲಸೆಯ ನಂತರ 61,500 ಕೋಟಿ ರೂ. 2019-2020ರ ಹಣಕಾಸು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ, ಸರಿಸುಮಾರು 13 ಕೋಟಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ (MGNREGA, ಆಪರೇಷನಲ್ ಗೈಡ್‌ಲೈನ್, 2020) FY-2021ಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರವು 2021-22 ಹಣಕಾಸು ವರ್ಷ ರೂ. 73,000 ಕೋಟಿ, ಇದು 2020-21ರ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಅಂದಾಜಿನ 1,11,500 ಕೋಟಿಗಿಂತ 34% ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ರೂ. ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಗರಿಬ್ ಕಲ್ಯಾಣ ಯೋಜನೆಯ ಭಾಗವಾಗಿ 40,000 ಕೋಟಿ ರೂ. ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕಲಬುರ್ಗಿ ಜಿಲ್ಲೆ ಚಿಂಚೋಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಒಂದು ನೋಟ:

ಚಿಂಚೋಳಿ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಒಂದು ಪಟ್ಟಣ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕಾಗಿದೆ. ಇದು ಸ್ಥಳೀಯ ಆಡಳಿತ ರಚನೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಭಾಗವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮುದಾಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತದೆ

ಜನಗಣತಿ 2011ರ ಮಾಹಿತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಚಿಂಚೋಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಒಟ್ಟು ವಿಸ್ತೀರ್ಣ

1406 ಕಿಮೀ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು 904 ಕಿ.ಮೀ ನಗರ ಪ್ರದೇಶ ಸೇರಿದಂತೆ 2,54,287 ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಗರ ಜನಸಂಖ್ಯೆ 20,897 ಆದರೆ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನಸಂಖ್ಯೆ 2,33,390 ಚಿಂಚೋಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪ್ರತಿ ಚದರ ಕಿಲೋಮೀಟರ್‌ಗೆ 154 ನಿವಾಸಿಗಳ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಸಾಂದ್ರತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಉಪ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 3,565 ನಗರ ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು 44,466 ಗ್ರಾಮೀಣ ಮನೆಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಸುಮಾರು 48,431 ಮನೆಗಳಿವೆ.

ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ, ಚಿಂಚೋಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ 51.52% ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಸಾಕ್ಷರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ 2023, ಮೇ ತಿಂಗಳಿನ ದತ್ತಾಂಶದ ಪ್ರಕಾರ ಚಿಂಚೋಳಿ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಒಂದು ಪಟ್ಟಣ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು. ಈ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಗ್ರಾಮಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 144. ಚಿಂಚೋಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಲಿಂಗ ಅನುಪಾತವು 1000 ಪುರುಷರಿಗೆ 991 ಮಹಿಳೆಯರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಸಾಕ್ಷರತೆ ಶೇಕಡಾ 51.52, ಈ ಪೈಕಿ 30.54 ಶೇಕಡಾ ಪುರುಷ ಸಾಕ್ಷರರು ಮತ್ತು 20.98 ಶೇಕಡಾ ಮಹಿಳಾ ಸಾಕ್ಷರರು. ಒಟ್ಟು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಶೇಕಡಾವಾರು ಶೇಕಡಾ 47.62, ಈ ಪೈಕಿ 27.31 ಶೇಕಡಾ ಪುರುಷ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 20.31ರಷ್ಟು ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರು. ಒಟ್ಟು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕೃಷಿ ರೈತರ ಶೇಕಡಾವಾರು ಶೇಕಡಾ 10.07 ಚಿಂಚೋಳಿ, ಈ ಪೈಕಿ ಶೇಕಡಾ 7.80ರಷ್ಟು ಪುರುಷ ರೈತರು ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 2.27ರಷ್ಟು ಮಹಿಳಾ ರೈತರು, ಚಿಂಚೋಳಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಶೇಕಡಾವಾರು ಶೇಕಡಾ 18.13, ಈ ಪೈಕಿ ಶೇಕಡಾ 8.66 ಪುರುಷ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 9.48 ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರಿದ್ದಾರೆ

Chincholi Tq, Kalaburgi Dist, KARNATAKA

- MGNREGA Workers Data (2019-20)
- Including 36 Gram Panchayats

Job Card Issued (Families)	Total Workers	Women's	Active Job Cards (Families)	Active Workers	Women's
43,292	1,27,034	63,912	23,900	58,892	30,405

- MGNREGA Workers Data (2020-21)
- Including 27 Gram Panchayats

Job Card Issued (Families)	Total Workers	Women's	Active Job Cards (Families)	Active Workers	Women's
47,126	1,01,587	51,279	27,897	48,880	25,246

- MGNREGA Workers Data (2021-22)
- Including 27 Gram Panchayats

Job Card Issued (Families)	Total Workers	Women's	Active Job Cards (Families)	Active Workers	Women's
45,205	94,145	47,546	26,479	46,045	23,714

Source: https://nrega.nic.in/MGNREGA_new/Nrega_home.aspx

ಜಿಂಜೋಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ COVID-19 ಮತ್ತು MGNREGA

- » MGNREGA ದತ್ತಾಂಶವು ಮೇ 2020ರಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗದ ಬೇಡಿಕೆಯು ಎಂಟು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಧಿಕವಾಗಿದೆ ಎಂದು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಏಪ್ರಿಲ್ 20ರಂದು ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭವಾದಾಗಿನಿಂದ 2020-21ರ 45 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ 45 ಕೋಟಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು ವ್ಯಕ್ತಿ ದಿನಗಳನ್ನು (2.63 ಕೋಟಿ ಕುಟುಂಬಗಳು ಮತ್ತು 3.6 ಕೋಟಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ) ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ, ಮೇ ಮತ್ತು ಜೂನ್ ತಿಂಗಳುಗಳು ಯಾವಾಗಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ MGNREGA ಕೆಲಸದ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ರಜೆ ಕಟಾವಿನ ನಂತರ ಮತ್ತು ಖಾರಿಫ್ ಚಿತ್ರನೆಯ ಮೊದಲು ಕಡಿಮೆ ಕೃಷಿ ಋತು ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿತು.
- » MGNREGA ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಉದ್ಯೋಗದ ಪ್ರಮಾಣ ಮತ್ತು ಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಮೂಲಕ ಕೋವಿಡ್ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಧನಾತ್ಮಕ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದೆ. ಇದು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿನ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಆದಾಯ ಗಳಿಸುವ, ಕೆಲಸಗಾರರಾಗುವ ಉನ್ನತ ಸ್ಥಾನಮಾನಕ್ಕೆ ಏರಿಸಿದೆ (ರಾಜಲಕ್ಷ್ಮಿ, 2015), ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸದ ದಿನಗಳ ಮಹಿಳೆಯರ ಪಾಲು 2020ರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 40.6ರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ.

ಪರಿಣಾಮಗಳು:

MGNREGA ಕೆಲವು ವಿನ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಂದ ಪೀಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಹಿಂಜರಿತ ಮತ್ತು ವಲಸೆ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನಿಂದ ಚೀತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಉದ್ಯೋಗದ ಸಾಧನವಾಗಿ ಅದರ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿತ್ವವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪಾವತಿಸುವ ವೇತನವು ದೇಶದ 17 ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನ ದರಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಿರುತ್ತದೆ. 23 ಮಾರ್ಚ್ 2020ರಂದು, ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ದೈನಂದಿನ ವೇತನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

2022-23ರ ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ NREGS ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರವು ಹೊಸ ವೇತನ ದರಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದೆ. 34 ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ, 21 ರಾಜ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ 5%ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಹೆಚ್ಚಳ ಮತ್ತು 10

ರಾಜ್ಯಗಳು 5%ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತವೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ MGNREGAವು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತರಿ ಕಾಯ್ದೆ (MGNREGA) ಯೋಜನೆಗೆ 2023-24ರಲ್ಲಿ 60,000 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಬಜೆಟ್ ಅನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದೆ. ಹೊಸ ಹಂಚಿಕೆಯು ಪರಿಷ್ಕೃತ ಅಂದಾಜಿಗಿಂತ 33% ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. 2022-23ಕ್ಕೆ 89,000 ಕೋಟಿ ಮತ್ತು ಬಜೆಟ್ ಅಂದಾಜಿಗಿಂತ 18% ಕಡಿಮೆ ಇದೆ.

ಕಡಿಮೆ ವೇತನ ಮತ್ತು ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಆತ್ಮನಿರ್ಭರ ಭಾರತ್ ಅಭಿಯಾನ್ ಪ್ಯಾಕೇಜ್ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ MGNREGA ಯೋಜನೆಯ ವಿಸ್ತರಣೆಯು ಜನರು ಮೂಲಭೂತ ಅಗತ್ಯಗಳಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗುವುದನ್ನು ಮತ್ತು ಬಡತನಕ್ಕೆ ಬೀಳುವುದನ್ನು ತಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ಇದಲ್ಲದೆ, MGNREGA ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ನಿಯಮಿತ ವೇತನ ಪಾವತಿ ವಿಳಂಬವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಳಂಬಗಳು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಆರ್ಥಿಕ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಬಡತನ ಕಡಿತದಲ್ಲಿ ಗಳಿಸಿದ ಲಾಭಗಳನ್ನು ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿಸಿದೆ. ಮೊದಲ ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಗುರಿಯ ಸಾಧನೆಗಳಿಗೆ ಹಾನಿಕಾರಕವಾಗಿದೆ. ಒಂದು ರಾಜ್ಯವು ಎಲ್ಲಾ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ವಿಫಲವಾದಾಗ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ರಾಜ್ಯದ ಕಾರ್ಮಿಕರ ವೇತನವನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ವಿಳಂಬಗಳು ಬಡತನ ನಿರ್ಮೂಲನೆಯ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಅಪಾಯಕ್ಕೀಡು ಮಾಡುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ವಲಸಿಗರ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಪ್ರಮುಖ ಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿರುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ನೋಲಿಸುತ್ತವೆ. ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ, ವೇತನವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯು ಮತ್ತೊಂದು ಮಿತಿಯಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ತೀರಾ ಕಳಪೆಯಾಗಿದ್ದು, ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಜನದಟ್ಟಣೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ.

ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಮುಖ ನ್ಯೂನತೆಯೆಂದರೆ ಕೆಲಸದ ಹಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಸಮಸ್ಯೆ. ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ 15 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಕೆಲಸ ನೀಡಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲವಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಕೆಲಸಗಾರನು ನಿರುದ್ಯೋಗ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಅರ್ಹನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಬಹುತೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದವರಿಗೆ ಕೆಲಸ ನೀಡುವಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗಳು ಸೋತಿವೆ.

ಕ್ಯಾಲಿಫೋರ್ನಿಯಾ, ಪೆನ್ಸಿಲ್ವೇನಿಯಾ ಮತ್ತು ಚಿಕಾಗೋ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳ ಸಂಶೋಧಕರು ನಡೆಸಿದ ಅಧ್ಯಯನದ ಪ್ರಕಾರ, ಕೋವಿಡ್ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ಮತ್ತು ಅದರ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕ್ರಮಗಳು ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆದಾಯ, ಆಹಾರ ಭದ್ರತೆ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರ ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯದ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿವೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಹೆಚ್ಚು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಮಹಿಳೆಯರು ಖಿನ್ನತೆ ಮತ್ತು ಆತಂಕದಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದರು.

ತೀರ್ಮಾನ:

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಪಾವತಿಸಿದ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ಒಂದು ಅವಕಾಶವಿದೆ. MGNREGAಯ ನಿಬಂಧನೆಯು ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಮಹಿಳೆಯರ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದೆ (ದಾಸಗುಪ್ತ, 2017, ಗೋಯಲ್ 2020), ಈ ಅಧ್ಯಯನವು ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆಗಳ ಮೂಲಕ ಅವಲೋಕನದೊಂದಿಗೆ ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ದ್ವಿತೀಯ ದತ್ತಾಂಶ, ಕೆಲವು ನಿರ್ಣಾಯಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತರಿ ಯೋಜನೆಯ ಪರಿಣಾಮ, MGNREGAವನ್ನು ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗಿ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಇದು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಬಲೀಕರಣವನ್ನು ತಂದಿದೆ. ನಿರ್ಣಾಯಕ ಆರ್ಥಿಕ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಇದು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ನೀಡಿದೆ.

References:

1. Chopra, D. (2011). Interactions of 'power' in the making and shaping of social policy. *Contemporary South Asia*, 19(2), 153–171.
2. Das, G. (2020, March 31). 136 Million jobs at risk in post-corona India. *Livemint*. <https://www.livemint.com/news/india/136-million-jobs-at-risk-in-postcorona-in-dia-11585584169192.html>
3. Dodd, W., Wyngaarden, S., Humphries, S. et al. The Relationship Between MGNREGA and Internal Labour Migration in Tamil Nadu, India. *Eur J Dev Res* 30, 178–194 (2018). <https://doi.org/10.1057/s41287-017-0122-3>
4. Dutta, T., & Pal, P. (2012). Politics overpowering welfare: Unorganised Workers' Social Security Act 2008. *Economic and Political Weekly*, 47(7), 26–30. Retrieved from www.jstor.org/stable/41419792
5. Ghosh, D. (2020, April 27). Coronavirus: A migrant worker who walked two days to get home now faces stigma, uncertain future. Retrieved from <https://scroll.in/article/957657/coronavirus-migrant-worker-who-walkedt-two-days-to-get-home-now-faces-stigma-uncertainfuture>
6. Goyal, S., & Datta, D. (2020). CONSTRAINTS IN PARTICIPATION OF WOMEN IN MAHATMA GANDHI NATIONAL RURAL EMPLOYMENT GUARANTEE ACT (MGNREGA): A LITERATURE REVIEW. (2020). ILO Monitor: COVID-19 and the World of Work, second edition. International Labor Organization.
7. Ministry of Rural Development. (2020). MGNREGA public data portal. Government of India.
8. Ministry of Rural Development. (2020). Mahatma Gandhi National Rural Employment

- Guarantee Act. Government of India. Retrieved from https://nrega.nic.in/MGNREGA_new/Nrega_home.aspx
9. Rajalakshmi, V., & Selvam, V. (2017). Impact of MGNREGA on women empowerment and their issues and challenges: a review of literature from 2005 to 2015. The Journal of Internet Banking and Commerce, 1-13
 10. https://nrega.nic.in/MGNREGA_new/Nrega_home.aspx

Funding:

This study was not funded by any grant.

Conflict of interest:

The Authors have no conflict of interest to declare that they are relevant to the content of this article.

About the License:

© The Authors 2024. The text of this article is open access and licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License.